

Davronov Shahriyor

Xasanov Nodirjon

Milliy Sertifikat

9-10-11 SINFLAR

PROMEDIC

MUNDARIJA

9-Sinf Biologiya

9-Sinf (1-11 Mavzular) -----	4
9-Sinf (12-29 Mavzular) -----	10
9-Sinf (1-29 Mavzular) -----	17
9-Sinf (30-46 Mavzular) -----	24
9-Sinf (47-67 Mavzular) -----	31
9-Sinf (30-67 Mavzular) -----	38

10-Sinf Biologiya

10-Sinf (1-6 Mavzular) -----	45
10-Sinf (17-34 Mavzular) -----	52
10-Sinf (1-34 Mavzular) -----	60
10-Sinf (35-45 Mavzular) -----	67
10-Sinf (46-58 Mavzular) -----	75
10-Sinf (35-58 Mavzular) -----	81

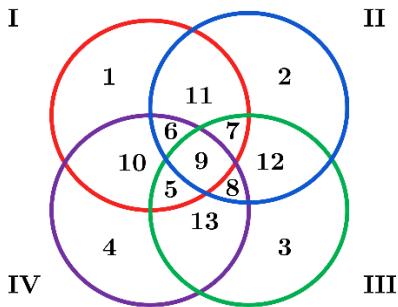
11-Sinf Biologiya

11-Sinf (1-11 Mavzular) -----	87
11-Sinf (11-23-Mavzular) -----	91
11-Sinf (1-23-Mavzular) -----	97
11-Sinf (24-34 Mavzular) -----	102
11-Sinf (35-44 Mavzular) -----	108
11-Sinf (24-44 Mavzular) -----	113

Javoblar-----	118
---------------	-----

9-Sinf (1-29-Mavzular)

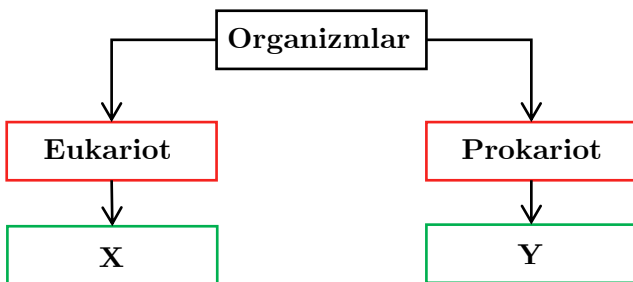
1. Diagramma qismlariga mos javoblar berilgan qatorni toping.

I-ribosoma; II-endoplazmatik to'r; III-xloroplast; IV-Golji majmuasi

- A) 5-kanalchalarga ega emas; 12-uglevod almashinuvida ishtirok etadi; 10-barcha hujayra uchun universal; 3-membranalararo bo'shliqqa ega
- B) 9-prokariotlarda mavjud emas; 4-vakuolalar va bo'shliqlardan tuzilgan; 11-nuklein kislotalarga ega; 2-glikogen sintezida ishtirok etadi
- C) 7-assimilatsiya jarayonida ishtirok etadi; 8-membranaga ega bo'lgan organoid hisoblanadi; 11-oqsil sintezlash jarayonida ishtirok etadi; 3-DNK va RNK ga ega
- D) 2-membranalarida marsus fermentlar joylashgan; 9-hayvon hujayralarida mavjud; 13-biosintez reaksiyalarida ishtirok etadi; 1-membranaga ega emas
2. Tanasi tallom deb ataladigan organizmlar berilgan qatorni toping.
- A) kladafora, kaldoniya, zuxrasoch, xantoriya pariyentina, ulotriks
- B) nostok, nemalion, tasmaimon everniya, ulva, fillofora
- C) xara, parmeliya, manta, soqolli usneya, spirogira
- D) laminariya, porfira, batsilla, everniya, kladafora

3. Jadvaldagi X va Y qismlar uchun xos tuzilmalarni aniqlang.

- A) X-endoplazmatik to'r, yadrocha, xromatin; Y-ribosoma, sentriola, hujayra qobig'i
- B) X-golji majmuasi, nukleoid, mitoxondriya; Y-xlorofill, gazli vakuola, xivchin
- C) X-sitoskelet, xromosoma; xloroplast; Y-xivchin, plazmatik membrana, polisaxarid qobiq
- D) X-karioplazma, mitotik ip, sitoplazma; Y-lizosoma, sitoplazma, ribosoma

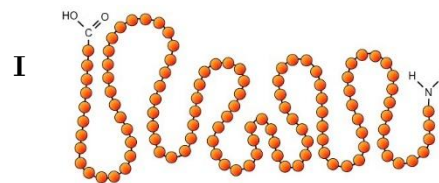
4. Bakteriofagni hosil qilishda ishtirok etadigan molekulalar berilgan qatorni toping.

- A) glitsin, glutamin, riboza, guanin, serin
- B) sitozin, sistein, fosfat kislotaga, asparagin, guanin
- C) dezoksiriboza, alanin, glitsin, glukoza, guanin
- D) adenin, valin, dezoksiriboza, uratsil, leysin

5. Iste'mol qilinadigan zamburug'lar tarkibida uchraydigan, organizm uchun zarur elementlar haqidagi ma'lumotlar berilgan qatorni aniqlang.

- A) jinsiy gormonlar faolligini oshiradi, xromoproteinga mansub bo'lgan oqsil tarkibiga kiradi, qonning normal ivishida ishtirok etadi
- B) bir qancha fermentlar tarkibiga kiradi, suyakka mustahkamlik beradi, kimyoviy reaksiyalarda katalizatorlik vazifasini bajaradi
- C) B₁₂ vitamini tarkibiga kiradi, nerv qo'g'aluvchanligini o'tkazishni ta'minlaydi, oqsil tarkibiga kirib transport vazifasini bajaradi
- D) jinsiy bezlarga ta'sir ko'rsatadi, yurak urushini sekinlashtiradi, tish email tarkibiga kiradi

6. Quyida berilgan makromolekulalar (I, II) uchun xos ma'lumotlarni aniqlang.

- A) I-monomerlardan bir molekula suv ajralib, bo'sh valentliklar bir-biriga qo'shilishidan hosil bo'lgan bog'lar orqali birikkan; II-bir zanjirdagi elektromanfiyligi kuchli element va ikkinchi

23. Achitqi (a) va oq po'panak (b) zamburug'iga xos bo'lmagan xususiyatlarni ko'rsating?

- 1) bir hujayradan iborat organizm; 2) saprofit usulda oziqlanadi; 3) ko'p hujayrali organizm; 4) jinsiy ko'payishi suv o'tlarnikiga o'xshaydi; 5) ko'p yadroli organizm hisoblanadi; 6) haqiqiy yadroga ega; 7) kurtaklanish yo'li bilan ko'payadi; 8) haqiqiy mitseliyga ega; 9) spirtli achish reaksiyasini amalga oshiradi; 10) shakarli muhitda yashaydi; 11) hujayralari amitoz usulida bo'linadi; 12) bir yadroli organizm hisoblanadi;
- A) a-3,4,11; b-7,9,10 B) a-4,5,9; b-5,8,12
C) a-6,8,11; b-2,3,7 D) a-5,8,11; b-1,10,11

24. Yadroni tashqi membranasi uchun xos bo'lgan ma'lumotlar soni nechta?

- 1) fosfolipiddan tashkil topgan; 2) endoplazmatik to'r kanalchalari bilan tutashgan; 3) mitoxondriyaning tashqi membranasi bilan bir xil tuzilgan; 4) maxsus teshikchalarga ega; 5) sirtida membranasi organoid joylashgan; 6) sitoskelet bilan zich birikadi; 7) moddalarni yadro ichiga o'tkazishda qatnashadi; 8) karioplazmani o'rab turadi; 9) silliq bo'ladi; 10) ikki qavatdan tuzilgan.
- A) 3 ta B) 5 ta
C) 7 ta D) 6 ta

25. Ossillatoriya va spirogira uchun umumiy bo'lgan xususiyatlarni juftlang.

- 1) xlorofill bo'lishi; 2) hujayralari uzun slindrsimon bo'lishi; 3) irsiy axborotning yadroda joylashishi; 4) sitoplazmada oqsil sintezining amalga oshishi; 5) fotosintezni xloplastlarda ro'y berishi; 6) DNK si halqasimon bo'lishi; 7) jinsiy usulda ko'payishi; 8) erkin azotni o'zlashtira olishi; 9) algologiya fanining o'rganish obekti ekanligi; 10) hujayra qobig'ida selluloza bo'lishi; 11) ribosomalari yadrochada hosil bo'lishi; 12) fagositoz qila olmasligi.
- A) 1,4,12 B) 3,5,7
C) 9,10,11 D) 2,6,8

26. Zamburug'larning yuksak (I) va tuban (II) o'simliklar bilan birgalikda hosil qilgan simbioz munosabati haqidagi tog'ri fikrni toping.

- A) I-tupoq gumusi tarkibidagi oqsilni aminokislotalargacha parchalaydi; II-jinsiy, jinssiz va vegetative ko'payadi
B) I-o'simlikning shimish yuzasini kengaytiradi; II-havoning tozalik darajasini aniqlovchi indikator sifatida foydalanish mumkin

C) I-yukasak o'simliklarning yer ustki qismi bilan simbioz yashaydi; II-qarag'ayzorlarda va daraxt kesilgan joylarda yaxlit qoplama hosil qiladi
D) I-ektotrof ko'rinishi o'simlikning ichki to'qimalariga kirib boradi; II-butasimon vakili shimol bug'ulari uchun ozuqa hisoblanadi

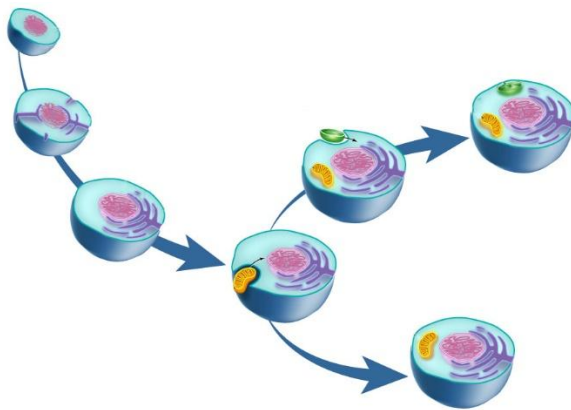
27. Gepatit B virusining jigar hujayralariga oqsil-retseptor bog'lanish orqali kirishini ketma-ketlik bilan juftlang.

- 1) oqsillari hujayraning retseptorlari bilan bog'lanadi; 2) sitoplazma bilan birlashib vakuolaga aylanadi 3) hujayra sirtidagi retseptorlarni tanib oladi; 4) vakuola qobig'i yadro bilan birlashadi; 5) hujayraning barcha qismiga tarqaladi.
- A) 1-3-2-4-5 B) 3-1-2-5-4
C) 1-3-2-5-4 D) 3-1-2-4-5

28. Noma'lum moddalarni aniqlang.

- Nuklein kislota + oqsil = X
Glitserin + yog' kislota + uglevod = Y
Yog' kislota + fosfat kislota + glitserin = Z
Oqsil + lipid = W
Oqsil + uglevod = V
- A) Y-lipoprotein; Z-fosfolipid; V-glikoprotein
B) V-glikoprotein; W-glikolipid; Y-glikolipid
C) Z-fosfolipid; W-lipoprotein; X-nukleoprotein
D) Y-glikolipid; X-nukleoprotein; Z-lipoprotein

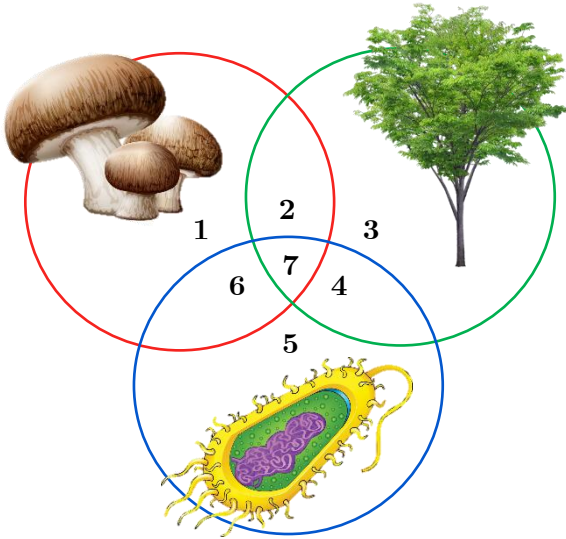
29. Eukariot hujayra paydo bo'lishidagi quyidagi gipoteza haqidagi tog'ri ma'lumotni aniqlang.

- A) bu gipotezaga ko'ra eukariot hujayraning paydo bo'lishida bir necha hujayra ishtirok etadi, yadro qobig'ining qo'sh membranaligi isbot qilib ko'rsatiladi
B) yadro xo'jayin organizmning genomidan, golji majmuasidan endoplazmatik to'r hosil bo'ladi degan g'oyalarni ilgari suradi
C) prokariot organizmlar birgalikda simbioz yashashidan eukariot hujayra, lizosoma golji

10-Sinf (1-16-Mavzular)

1. Diagramma qismlariga mos ma'lumotlarni aniqlang.

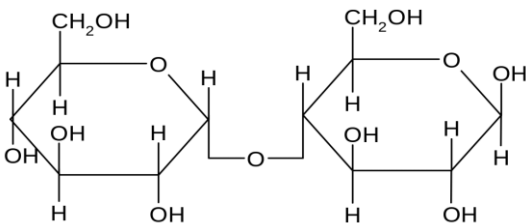
A) 6-plastidalar mavjud emas; 7-ribosomalarida oqsil sintezi amalga oshadi; 3-mitoxondriyadan tashqari boshqa organoidda ham ATF sintezlay oladi

B) 1-barchasi geterotrof oziqlanadi; 7-polisaxarid hujayra qobig'iga ega; 4-ribosomalari yadrochada hosil bo'ladi

C) 2-aftotrof va geterotrof vakillari mavjud; 7-translatziyasi sitoplazmada amalga oshadi; 6-genlari doimo ishlab turadi

D) 5-hujayrasida harakatlanish organiga ega; 2-endoplazmatik to'rlari uglevod sintezida ishtirok etadi; 3-sentriolalari 27 ta mikronaychaning qo'shilishidan hosil bo'lgan

2. Strukturasi quyidagicha bo'lgan modda uchun xos bo'lgan ma'lumotlarni aniqlang.

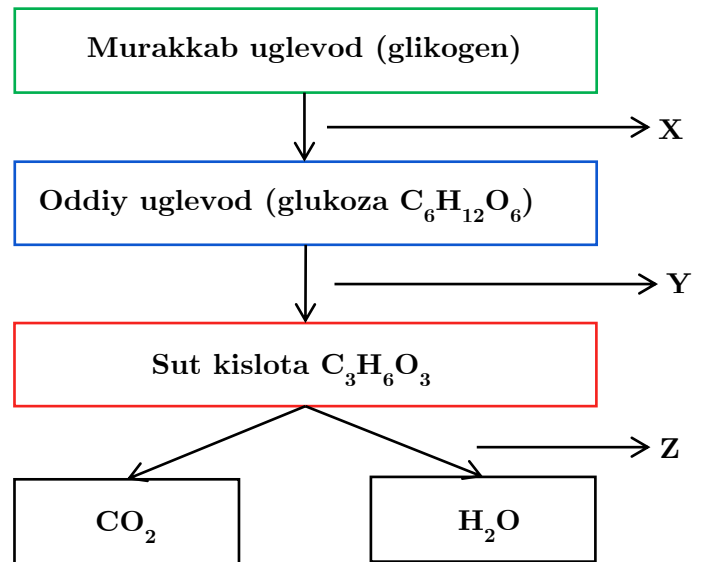
A) glikozid bog'larga ega, monosaxaridlardan tuzilgan gidrofob modda

B) krazmalning amilaza ta'sirida parchalanishidan hosil bo'ladi, don shakari

C) monomeri glukoza va fruktoza hisoblanadi, suvda yaxshi eriydi

D) donning unish jarayonida energiya manbayi hisoblanadi, gomopolimer

3. X, Y va Z jarayonlar uchun xos ma'lumotlarni aniqlang.

A) X-issiqlik energiyasi hosil bo'ladi; Z-jami 2800 kJ energiya hosil bo'ladi; Y-ikki molekula sut kislota hosil bo'ladi

B) Z-glukoza CO₂ va H₂O gacha parchalanadi; Y-sitoplazmada amalga oshadi; X-yirik molekulali moddalarning parchalanishi kuzatiladi

C) Y-ayiruv mahsuloti sifatida CO₂ hosil bo'ladi; Z-36 mol ATF hosil bo'ladi; X-lizosomal fermenti ishtirokida amalga oshadi

D) X-lipidlarning yog' kislota va glitseringacha parchalanishi kuzatiladi; Y-bakteriyalarda ham sodir bo'ladi; Z-1440 kJ energiya ATFning fosfat bog'larida to'planadi

4. Oqsillar va ular haqidagi ma'lumot to'g'ri berilgan qatorni toping.

№	Oqsil	Ma'lumot
1.	Elastin	Qon tomirlar devori va paylarda mustahkamlik beradi
2.	Radopsin	Hujayrada tashqi muhitdan kelayotgan signallarni qabul qilish va hujayraga axborot berish vazifasini bajaradi
3.	Giston	O'simlik, hayvon, zamburug', bakteriyalarning irsiy axboroti bilan kompleks hosil qiladi
4.	Albumin	Qon plazmasi tarkibida bo'lib, lipid, uglevod, vitaminlarning transportini ta'minlaydi
5.	Tubulin	Hujayra markazini hosil bo'lishida ishtirok etadi
6.	Mioglobin	Muskullar va qon tarkibiga kirib CO ₂ va O ₂ ning transportini amalga oshiradi

A) 1,3,5 B) 2,4,6 C) 1,2,5 D) 2,3,5

11-Sinf (11-23-Mavzular)

- Ikkinchi (a) va beshinchi (b) yarusda joylashgan organizmlar berilgan qatorni toping.
 - a-chetan, po'stloqxo'r qo'ng'iz; b-yertut, kanalar*
 - a-yovvoyi olma, qushlar; b-o'rmon yong'og'i, yo'sin*
 - a-eman, nok; b-mo'ylovdor qo'ng'izlar, ko'poyoqlilar*
 - a-terak, shumtol; b-tuyoqli hayvonlar, kemiruvchilar*
 - Koloniya bo'lib yashaydigan organizmlar uchun xos ma'lumotlar to'g'ri berilgan qatorni toping.
 - ustritsa-ikki pallali mollyuskalar sinfiga mansub bo'lib, qorin nerv zanjiriga ega, yuragi ikki kamerali hisoblanadi*
 - qaldirg'och-uzun va yassi tumshuqlari bilan o'ljasini havoda tutadi, Galapagoss vyuroklari bilan bitta turkumga mansub*
 - pingvin-oyoqlari tanasining orqa tomonida joylashganligi hisobiga tanasini tik tuta oladi, yuragi to'rt kamerali hisoblanib o'ng aorta ravog'iga ega*
 - kiyik-juft tuyoqli kavsh qaytaruvchi hayvon bo'lib erkaklari muguz shoxga ega, oshqozonida infuzoriyalar va bakteriyalar bilan simbioz yashaydi*
 - Oziq zanjiri haqidagi ma'lumotni aniqlang.
 - o'tloq tipli zanjirda har doim produtsent birinchi trofik darajani egallaydi;
 - bir trofik darajadan ikkinchisiga o'tishda 10% energiya yuqolishi kuzatiladi;
 - ko'pincha zanjirini redutsent organizmlar tugatib beradi;
 - detrit tipidagi oziq zanjiri produtsent organizmlardan boshlanadi;
 - o'tloq tipidagi oziq zanjiri asosan uch bo'g'indan iborat;
 - detritlarni oziq zanjiriga qo'shishda detritofaglar va redutsentlar ishtirok etadi;
 - uchlamchi yirtqich organizm oziq zanjirida uchinchi trofik darajani egallaydi;
 - zanjirda har bir trofik darajadagi individlar soni yoki biomassasi kamayib borishi tartibini ifodalovchi grafigi hisoblanadi.
 - 2,4,5
 - 1,3,6
 - 3,6,8
 - 1,6,7
 - Belgilari “- +” bo'lgan (a) va “+ 0” bo'lgan (b) munosabatlar uchun xos ma'lumotni aniqlang.
 - a-yirtqich-o'lja munosabati va kannibalizm jarayonini misol qilish mumkin; b-*
- kommensalizmning barcha turlari kiradi, gorchak baliq'ining ikki pallali molyuskaning mantiya bo'shlig'iga o'z tuxumlarini qo'yishi misol bo'ladi*
- a-yashash joyi, ozuqa va juft tanlash uchun kechadigan bir turga mansub organizmlarning raqobatlashishi misol bo'ladi; b-yopishqoq baliq so'rg'ichlari bilan akulalar terisiga yopishib olib akula bilan birga harakatlanib uning ovqat qoldiqlari bilan oziqlanishi misol bo'ladi*
 - a-mog'or zamburug'ining tashqi muhitga antibiotiklar ishlab chiqarib, bakteriyalarning o'sishi va ko'payishini to'xtatib qo'yishi misol bo'ladi; b-simbioz munosabat hisoblanib, bir organizm ikkinchisidan foyda olsa, ikkinchisi hech qanday foyda ham zarar ham olmaydi*
 - a-har xil turga mansub organizmlarning antogonistik munosabati bo'lib, bir turga mansub organizm boshqa turdagi organizmdan oziq manbayi va yashash joyi sifatida foydalanishi misol bo'ladi; b-aktiniya va zohid qisqichbaqaning munosabati misol bo'lib, aktiniya qisqichbaliqni himoya qiladi, qisqichbaga esa o'z ozig'ini aktiniya bilan bo'lishadi*
- Quyidagi qaysi ma'lumotlar ekologik piramida uchun xos.
 - sonlar piramidasida har doim bir trofik darajadan ikkinchisiga o'tishda organizmlar soni kamayib boradi, bir trofik darajadan ikkinchisiga o'tishda energiyaning 10% yuqolishi kuzatiladi*
 - bir trofik darajadan ikkinchisiga biomassa va energiyaning kamayishi kuzatiladi, dengiz ekosistemasida produtsentlarning umumiy biomassasi har doim birlamchi tartib konsumentlar biomassasidan kam bo'ladi*
 - dengiz ekosistemasidagi fitoplanktonlar soni birlamchi tartib konsumentlar sonidan kam bo'ladi, yirtqich organizmlar biomassasi har doim produtsentlarga nisbatan kichik bo'ladi*
 - energiya piramidasida bir trofik darajadan ikkinchisiga o'tishda energiya miqdori kamayib boradi, bir trofik darajadan ikkinchisiga o'tish paytida biomassaning 90 %i keyingi trofik darajaga beriladi*
 - Cho'lda tarqalgan diafragmali (I) va adirda tarqalgan diafragmasiz (II) hayvonlar berilgan qatorni toping.
 - I-tulki, bo'ri, yumronqoziq; II-cho'l toshbaqasi, qo'ziquloq, echkemar*

6. Quyidagi fikrlarning nechtasi to'g'ri?
 1) plakoidlar dentindan tuzilgan bo'lib, ust qismi emal bilan qoplangan; 2) yorug'lik ko'p bo'lgan hollarda o'simlik hujayrasidagi xloroplastlar sitoplazmada bir tekis joylashadi; 3) radiolariya sarkodalilar tipiga mansub bo'lib kremniy oksididan tuzilgan skeletga ega; 4) askaridaning nerv stvollaridan tananing ikki yonida joylashgan bir jufti yaxshi rivojlangan; 5) hasharotlar sinfi vakillarida gemosianin oqsili ko'p kamerali yurak orqali tana bo'shlig'iga o'tib, to'qima va organlarini qon bilan ta'minlaydi; 6) ko'p hujayrali hayvonlar koloniya bo'lib yashovchi bir hujayralilarning hujayralari koloniya ichiga migratsiya qilishidan hosil bo'ladi; 7) bulutlarning tanasida epiteliy, biriktiruvchi, muskul va nerv to'qimalari farqlanadi; 8) zamburug'larda gumoral boshqarilish alkolooidlar orqali amalga oshadi.
 A) 3 ta B) 5 ta
 C) 6 ta D) 4 ta
7. Ikkinchi bosqichli buyurakka (a), gemolimfaga (b) va shoxlanmagan bronxga (c) ega organizmlar berilgan qatorni toping.
 A) a-gorchak, gambuziya; b-gabrabrakon, glekonius; c-gatteriya, gekkon
 B) a-kvaksha, keta; b-kana, karaganka; b-kaltakesak, kutora
 C) a-salamandra, sazan; b-suvarak, siklop, b-sofito'rg'ay, sirchumchuq
 D) a-povituxa, iguana; b-inkarziya, krab; c-sariq ilon, alligator
8. Tana qoplami filogenezi uchun xos ma'lumot berilgan qatorni toping.
 1) embrional rivojlanish davrida epidermis-ektodermadan, derma-mezodermadan rivojlanadi; 2) baliqlarning ter bezlari lansetniknikidan farq qilib bir hujayralai hisoblanadi va ular ishlab chiqaradigan shilimshiq ishqalanishni kamaytiradi; 3) tog'ayli baliqlarga kelib emal bilan qoplangan plakoidlar paydo bo'lgan va ular baliq jag'lariga kelib tishlar vazifasini bajargan; 4) baqa terisidagi zahar bezlari terisining derma qavatida joylashgan hisoblanadi; 5) epidermis hosilalari hisoblangan jun tirnoq, tuyoq, shoxlar faqat sutemizuvchilar uchun xos hisoblanadi; 6) qushlarning tanasidagi bezlarning vazifasi uchayotgan paytda tanani sovutib turish hisoblanadi; 7) suvda hamda quruqlikda yashovchilarning qadimgi vakili bo'lgan stegotsefallarning tanasi tangachalar bilan qoplangan bo'lgan; 8) sutemizuvchilarda ter bezlarining ixtisoslashishi natijasida sut va yog' belarini hosil qilgan; 9) sudralib yuruvchilarning terisi quruq bo'lib ustki tomondan muguz modda bilan qoplangan; 10) suvda hamda quruqlikda yashovchilarning tanasidagi bir hujayrali bezlarning vazifasi, zaharli modda ishlab chiqarib dushmanidan himoyalash hisoblanadi.
 A) 1,2,6,9 B) 3,4,6,7
 C) 1,4,5,7 D) 3,8,9,10
9. Organizmning gumoral boshqarilishi haqidagi to'g'ri fikrni aniqlang.
 A) tashqi sekretsiya bezlardan ajraladigan gormonlar miqdori va qonga quyilishi nerv sistemasi nazorati ostida amalga oshadi, shu sababli organizmdagi fiziologik jarayonlar yagona neyrogumoral mexanizm orqali amalga oshadi
 B) o'simliklar va zamburug'larda gumoral bosqarish biologik faol moddalar fitogormonlar va alkolooidlar orqali amalga oshadi va bu moddalar o'simliklarda o'tkazuvchi to'qima, zamburug'larda mitseliydagi gifalari orqali barcha hujayralarga yetkaziladi
 C) hayvonlarda immun tizim orqali, o'simlik va zamburug'larda hujayra qobig'ining mustahkamligi va himoya moddalari, masalan fitonsid va antibiotiklar orqali ta'minlanadi
 D) hayvonlarda gumoral boshqarilish ichki sekretsiya bezlari tomonidan ishlab chiqariladigan biologik faol moddalar-gormonlar orqali amalga oshadi va bu gormonlarni bezlar faqat qon orqali butun tanaga taqsimlaydi
10. Organik olam paydo bo'lishi va rivojlanishining dastlabki bosqichlarida yuzaga kelgan uchta yirik aromorfoz berilgan qatorni belgilang.
 A) ko'p hujayrali organizmlarning paydo bo'lishi, jinsiy ko'payishning paydo bo'lishi, fotosintetlovchi organizmlarning paydo bo'lishi
 B) prokariot organizmlarning paydo bo'lishi, fotosintetlovchi organizmlarning paydo bo'lishi, ko'p hujayralilarning paydo bo'lishi
 C) jinsiy ko'payishning paydo bo'lishi, o'simlik va hayvonlarning quruqlikka chiqishi, fotosintetlovchi organizmlarning paydo bo'lishi
 D) o'simlik va hayvonlarning quruqlikka chiqishi, ko'p hujayrali organizmlarning paydo bo'lishi, prokariot organizmlarning paydo bo'lishi

Davronov Shahriyor

Xasanov Nodirjon

Milliy Sertifikat

9-10-11 SINFLAR

- Murakkab darajali testlar
- Sinflar kesimida
- Jadval grafik va rasmlari
- Fikrlashni kuchaytiruvchi

Ushbu testlar faqat kitob shaklida sotiladi!!!

A5 formatda narxlari:

- 1) 20-50 ta oluvchilar uchun (29 999 so'm)
- 2) 50-100 ta oluvchilar uchun (25 999 so'm)
- 3) 100 tadan ko'p oluvchilar (19 999 so'm)

A4 formatda narxlari:

- 1) 5-20 ta oluvchilar uchun (39 999 so'm)
- 2) 20-50 ta oluvchilar uchun (34 999 so'm)
- 3) 50 tadan ko'p oluvchilar (31 999 so'm)